

11ο Κριτήριο Προσομοίωσης Πανελλήνιων Εξετάσεων**Θεματική Ενότητα: Εμείς και οι «άλλοι»****20469 Εθελοντισμός Β' ΕΠΑΛ****A. Μη λογοτεχνικό κείμενο****«Μαζί στο φως»: Μια συναυλία στο απόλυτο σκοτάδι**

Το άρθρο, το οποίο παρατίθεται ελαφρώς διασκευασμένο, δημοσιεύτηκε στο περιοδικό ΑΘΗΝΟΡΑΜΑ, στις 4 Φεβρουαρίου, 2022. Προσπελάστηκε στον ιστότοπο: <https://www.athinorama.gr/music/3001444/mazi-sto-fos-mia-sunaulia-sto-apoluto-skotadi-meton-alkinoo-ioannidi>.

Ο Αλκίνοος Ιωαννίδης μας προσκαλεί την Δευτέρα 28 και την Τρίτη 29 Μαρτίου στο Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης για να βιώσουμε και ίσως να κατανοήσουμε πώς είναι να ζεις με τυφλότητα, σε μια συναυλία – εμπειρία. Σε έναν κόσμο που όλο και περισσότερα βασίζονται στην εικόνα, ίσως ξεχνάμε ότι υπάρχουν εκείνοι που μπορούν και «βλέπουν» πέρα από την επιφάνεια, την ουσία των πραγμάτων.

Σε μια καλλιτεχνική κίνηση ευαισθησίας και συμπερίληψης, ο Ιωαννίδης τραγουδά στην πρώτη συναυλία στην Ελλάδα που θα πραγματοποιηθεί στο σκοτάδι. Μαζί του, ο συγγραφέας και τραγουδιστής Θοδωρής Τσάτσος, ο οποίος με τον δικό του μουσικό τρόπο, εισάγει το ακροατήριο στην εμπειρία της ζωής με τυφλότητα. Ο Αλκίνοος Ιωαννίδης, ο οποίος έχει εκφράσει ανάλογες ευαισθησίες και στο παρελθόν, αφού σε συνεργασία με την «Κίνηση Αναπήρων Καλλιτεχνών» έδωσε τις πρώτες καθολικά προσβάσιμες συναυλίες στην Ελλάδα, θα συμμετάσχει αφιλοκερδώς και σε αυτή την ιδιαίτερη συλλογική προσπάθεια. Η συναυλία «Μαζί στο φως» εντάσσεται στα «Σπουδαία Events», μια σειρά από συναυλίες και πολιτιστικές δράσεις, που σκοπό έχουν τη χρηματοδότηση και την επικοινωνιακή στήριξη φορέων και οργανισμών που εμπνέουν και συνεισφέρουν στο κοινωνικό σύνολο. Οι φορείς που ενισχύονται επιλέγονται από το κοινό, μέσω

Μέθοδος ARNOS – τρόπος και δρόμος

ανοιχτής ψηφοφορίας στο διαδίκτυο. [...] Περίπου 1.800 άνθρωποι ψήφισαν ηλεκτρονικά και υπέδειξαν το «Διαβάζω για τους Άλλους» ως τον φορέα επιλογής τους.

Το «Διαβάζω για τους Άλλους» ιδρύθηκε το 2015 με αφορμή μια συζήτηση που είχε περί λογοτεχνίας η Αργυρώ Σπυριδάκη και ο εκ γενετής τυφλός φίλος της Θεοδωρής Τσάτσος. Η Αργυρώ πρότεινε στον Θεοδωρή να διαβάσει το Σπίτι του Ύπνου του Τζόνathan Κόου¹², και όταν αυτός απάντησε ότι δυστυχώς το εν λόγω βιβλίο δεν υπάρχει στην ακουστική βιβλιοθήκη των τυφλών, η Αργυρώ αποφάσισε να κάνει κάτι γι' αυτό.

Σήμερα το «Διαβάζω για τους Άλλους» είναι πιστοποιημένος φορέας παραγωγής ακουστικών βιβλίων για τυφλούς και έντυπο-ανάπηρους χρήστες και έχει τρεις κύριους πυλώνες δράσης. Ως πρωταρχικό πυλώνα έχει τον εμπλουτισμό της ακουστικής βιβλιοθήκης των τυφλών μέσω της ηχογράφησης παντός είδους αναγνωσμάτων από εθελοντές αναγνώστες. Σε δεύτερο χρόνο προέκυψε η ανάγκη πραγματοποίησης ζωντανών αναγνώσεων σε χώρους γηροκομείων, νοσοκομείων, σωφρονιστικών ιδρυμάτων, και κατ' οίκον αναγνώσεων σε άτομα με αναπηρία και δυσκολίες κίνησης και όρασης. Τρίτος πυλώνας δράσεων του Διαβάζω για τους Άλλους είναι οι δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού (ενήλικων και μαθητών) όσον αφορά την τυφλότητα μέσα από βιωματικά εργαστήρια και άλλες εκδηλώσεις.

Ο οργανισμός καταμετρεί 6.083 μέλη σε όλη την Ελλάδα και διενεργεί δράσεις σε 3 πόλεις: Αθήνα, Χανιά και Ηράκλειο Κρήτης. Το Διαβάζω για τους Άλλους συμβάλλει στη δημιουργία μιας ισχυρής τάσης εθελοντισμού στη χώρα μας, καθώς δημιουργεί ουσιαστικές σχέσεις και χτίζει γέφυρες μεταξύ των ανθρώπων, εθελοντών και επωφελομένων.

ΘΕΜΑ Α1 (Μονάδες 15)

A1.α. Ποιο είναι το βασικό μήνυμα του κειμένου και για ποιον σκοπό γράφτηκε κατά την εκτίμησή σου; (Μονάδες 10)

A2β) Με ποιον τρόπο πειθούς αναδεικνύεται το βασικό μήνυμα του κειμένου; Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου με δύο (2) διαφορετικά μέσα πειθούς και να αξιολογήσεις την πειστικότητα τους. (Μονάδες 5)

ΘΕΜΑ Α2 (Μονάδες 10)

A2.α. Στο παρακάτω απόσπασμα του κειμένου να γράψεις ποιο είναι το είδος της σύνδεσης των προτάσεων (παρατακτική ή υποτακτική) και να εντοπίσεις τα είδη των προτάσεων, κύριων ή δευτερευουσών. (Μονάδες 5)

Ο Αλκίνοος Ιωαννίδης, ο οποίος έχει εκφράσει ανάλογες ευαισθησίες και στο παρελθόν, αφού σε συνεργασία με την «Κίνηση Αναπήρων Καλλιτεχνών» έδωσε τις πρώτες καθολικά προσβάσιμες

¹² Ο Τζόνathan Κόου (Jonathan Coe, 1961 -) είναι βραβευμένος Άγγλος συγγραφέας. Το συγγραφικό του έργο μεταφρασμένο σε πολλές γλώσσες περιλαμβάνει μυθιστορήματα, παιδικά λογοτεχνικά έργα και βιογραφίες

συναυλίες στην Ελλάδα, θα συμμετάσχει αφιλοκερδώς και σε αυτή την ιδιαίτερη συλλογική προσπάθεια.

A2β) Να βρείτε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της 4ης παραγράφου του κειμένου και να καταγράψετε σε τι αποσκοπεί. **Μονάδες 5**

ΘΕΜΑ Α3 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

A3. Το σχολείο σου συμμετέχει σε ένα πρόγραμμα εκδηλώσεων με αφορμή την Ημέρα του Λευκού Μπαστουνιού¹³, με σκοπό την ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με τα προβλήματα των συνανθρώπων μας με αναπηρία όρασης. Ως εκπρόσωπος του 15μελούς συμβουλίου, καλείσαι να ετοιμάσεις μια εισήγηση 200-250 λέξεων με την οποία να προτρέπεις τους συμμαθητές σου να συμμετάσχουν σε εθελοντικές δράσεις. Ετοίμασε το κείμενο αυτό αξιοποιώντας και σχολιάζοντας ιδέες και από το κείμενο που σου έχει δοθεί. **Μονάδες 25**

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΤΑΣΟΣ ΛΕΙΒΑΔΙΤΗΣ (1922-1988)

Ο άγνωστος στρατιώτης

Το ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη δημοσιεύθηκε το 1983 και ανήκει στη συλλογή «Ο τυφλός με τον λύχνο», στην οποία το ύφος προσεγγίζει τον πεζό λόγο.

Τα φαινόμενα συνήθως απατούν, οι άνθρωποι ξεγελιούνται εύκολα, ίσως κιόλας να το 'χουν ανάγκη, είναι τόσο δύσκολη η ζωή – έτσι κι εμένα με κορόιδευαν, όταν τους διηγούμουν τις πολεμικές μου περιπέτειες, για τον απλούστατο κι ευτελή¹⁴ λόγο ότι από παιδί ήμουνα καρφωμένος σε μια αναπηρική καρέκλα, «μα που πολέμησες;» έκαναν ειρωνικά – ώσπου ένα βράδυ χτύπησαν την πόρτα, άνοιξαν, ήταν ένας γέρος με μακριά βιβλική γενειάδα, «ήμουνα σταθμάρχης στο Κίεβο, πριν από χρόνια είπε – σας έφερα το αμπέχονο¹⁵ που είχατε ξεχάσει», κοίταξα τους άλλους θριαμβευτικά, όλοι είχαν μείνει άφωνοι, έσκυψα τότε και φίλησα το χέρι του γέρου που είχε διασχίσει τόσο χρόνο και τόσες χαμένες δόξες, για να 'ρθει να μας θυμίσει ότι υπάρχουμε ακόμα...

¹³ Η 15η Οκτωβρίου έχει παγκοσμίως καθιερωθεί ως η Διεθνής ημέρα του «Λευκού Μπαστουνιού», με στόχο τη διάδοση της μεγάλης σημασίας της χρήσης του από τα άτομα με προβλήματα όρασης για μια πιο ανεξάρτητη διαβίωση αλλά και για και την ευαισθητοποίηση του κοινού.

¹⁴ φτηνός (εδώ μεταφορικά)

¹⁵ κοντό επανωφόρι της στρατιωτικής στολής

B1. Ποια είναι τα πρόσωπα, τα γεγονότα και οι καταστάσεις που εντοπίζεις στο κείμενο; Να απαντήσεις σε μία παράγραφο 50-60 λέξεων, τεκμηριώνοντας την απάντησή σου με χωρία του κειμένου (δεν προσμετρώνται στο όριο των λέξεων). (Μονάδες 15)

B2. Το ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη προσιδιάζει αρκετά στον πεζό λόγο, γι' αυτό και έχει έντονες αφηγηματικές δομές. Να εντοπίσετε τρεις αφηγηματικούς τρόπους και να τεκμηριώσετε σύντομα την επιλογή σας.

ΘΕΜΑ Β3 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΘΕΜΑΤΩΝ - ΜΟΝΑΔΕΣ 25)

B3. Στην αρχή του κειμένου («Τα φαινόμενα συνήθως απατούν ... είναι τόσο δύσκολη η ζωή») ο αφηγητής διατυπώνει έναν ισχυρισμό. Ποια από τα πρόσωπα που εμφανίζονται στην ιστορία, κατά την άποψή σου, μπορεί να έχουν εξαπατηθεί, και από τι; Να τεκμηριώσεις την άποψή σου με 3 διαφορετικές ενδείξεις του κειμένου. Να καταγράψεις την απάντησή σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων. (Μονάδες 25)